

ах цього дослідження проведено аналіз економічної ефективності застосування біопрепаратів на посівах вівса сорту 'Зубр'.

Встановлено, що застосування регуляторів росту рослинного походження компанії Агробіотех на посівах вівса сорту 'Зубр' забезпечило одержання додаткового прибутку у 1350 грн/га на дерново-підзолистих та 1050 грн/га на торфових ґрунтах. Окупність затрат на 1 гривню затрат, пов'язаних з внесенням регуляторів рос-

ту рослин, на дерново-підзолистих ґрунтах становила 4,5 грн та 3,9 грн на торфових ґрунтах. Застосування фосформобілізуючого препарату РайсПі на посівах вівса сорту 'Зубр' забезпечило одержання додаткового прибутку у 3250 грн/га на дерново-підзолистих та 4550 грн/га на торфових. Окупність на 1 гривню затрат, пов'язаних з внесенням фосформобілізуючого препарату РайсПі на дерново-підзолистих становила 7,7 грн та 10,8 грн на торфових ґрунтах.

УДК 633.17

Іваницька А. П., завідувач лабораторії показників якості сортів рослин

Довбаш Н. І., кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник лабораторії показників якості сортів рослин

Український інститут експертизи сортів рослин

E-mail: ap164@ukr.net

ВПЛИВ ҐРУНТОВО-КЛІМАТИЧНИХ УМОВ НА ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ СОРГО ЗВИЧАЙНОГО ДВОКОЛЬОРОВОГО

Сорго культивується більш ніж в ста країнах світу та займає четверте місце після пшениці, рису та кукурудзи у світовому виробництві. Основними виробниками зернового сорго є Мексика, США, Аргентина, Австралія, Південна Африка. Зерно сорго білого забарвлення використовують у виробництві круп, борошна, комбікормів. Сорти сорго звичайного двокольорового характеризуються високим вмістом крохмалю від 68 до 83%, що значно перевищує крохмалісткість кукурудзи, та використовуються у виробництві крохмалю, етилового спирту. Зерно сорго містить тіамін (В1), який є антиоксидантом, що захищає організм людини від негативних факторів впливу. До складу білка сорго входить багато мікроелементів.

В Україні сорти сорго зернового двокольорового досліджували в ґрунтово-кліматичних зонах Степу та Лісостепу на філіях Українського інституту експертизи сортів рослин. Оцінку сортів сорго звичайного двокольорового проводили за вмістом «сирого протеїну» (білка) та крохмалю. Вміст «сирого протеїну» визначали на дистильційному блоці Кьельтек 8200 Foss, вміст крохмалю за методом Еверса, за використання цукрометра.

Згідно з Програмою лабораторних досліджень кваліфікаційної експертизи на придатність сорту до поширення в Україні було проведено оцінку сортів сорго звичайного двокольорового у

кількості: 2018 р. – 18 сортів, 2019 р. – 19 сортів, 2020 р. – 14, 2021 р. – 8 сортів.

У розрізі ґрунтово-кліматичних зон в середньому за 2018–2021 рр. вміст «сирого протеїну» в зоні Степу залишався майже на одному рівні: 2018 р. – 11,0%, 2019 р. – 11,2%, 2020 р. – 10,2%, у 2021 р. спостерігалось зниження вмісту «сирого протеїну» до 9,7%. У зоні Лісостепу вміст «сирого протеїну» становив: 2018 р. – 9,2%, 2019 р. – 9,9%, зразки 2020 р. мали вміст «сирого протеїну» на 1,4–2,1% більше, ніж в попередні роки – 11,3%, зразки урожаю 2021 р мали вміст «сирого протеїну» нижчий, ніж у 2020 р. на 1,0% в зоні Лісостепу.

Уміст крохмалю в сортах сорго звичайного двокольорового в середньому за період дослідження в зоні Степу складав: 2018 р. – 74,1%, 2019 р. – 71,2%, 2020 р. – 74,0%, 2021 р. – 74,8%; у зоні Лісостепу: 2018 р. – 73,0%, 2019 р. – 72,6%, 2020 р. – 74,2%, 2021 р. – 76,0%.

Вивчаючи динаміку вмісту крохмалю спостерігали підвищення цього показника у 2021 р. в обох ґрунтово-кліматичних зонах і, відповідно до Класифікатора показників якості ботанічних таксонів, сорти яких проходять експертизу на придатність до поширення, був високим. І, як показують дослідження 2020–2021 рр., вміст «сирого протеїну» був вищим у зразках сортів Лісостепової зони порівняно з попередніми роками.